Vasárnap. 11. Szám. Februárius 6-kán, 1859.

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetni minden cs. k. postahivatalnál, e lapok kiadó hivatalához czimzendő levelekben. Ára évnegyedre 3 ft 15 kr, félévre 6 ft 30 kr, évre 12 ft 60 kr uj pénzben.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasitandók.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 7 ujkrért közzététetnek; folytonos hirdetésektől illő pct elengedtetik. Mindenik hirdetésre 30 ujkr bélyegdij előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reclamatiok sát. a kiadó-hivatalhoz utasitandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS : A Szentegyházutczában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

(NEGYEDIK ÉVI FOLYAM.)

KIADO-HIVATAL : A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

Az erdélyi bányászoknak Szászvároson f. év jan. 10 tartott értekezletéről

I.

A Szászvároson fennemlitett időben tartott vasbányászati értekezlet alkalma onnan merült fel, mert a magas kormány az ujabb időkben némely vasuti vállalathoz egész, máshoz félvám melletti vashozatalt engedményezett; mig másfelől a behozatali vám csekélysége is idehatván: az ausztriai vasipar oda sodortatott, hogy Morvában és Stiriában több vasipar vállalat részint megállt, részint százezrenkint bocsátá el munkásait, mert az idegen olcsóbb de roszabb vas beözönlése miatt, százezrenként összehalmozott vas mázsáinak piaczot nem talált. *)

Ezen szomoritó körülmények közt az ausztriai vasiparosok mult év szept. 6-kán Bécsben gyülést tartottak, hol egy tartalomdús emlékiratot szerkesztettek, mit okt. 4-kén a m. miniszteriumnak benyujtottak.

Ez emlékirat alkalmából a m. minisztérium jónak látta, több tartományai vasiparosait kihallgatni, minek következtében nov. 3-káról költ rendeleténél fogva az erdélyi bányakapitányságnak is meghagyatott, hogy értekezletet tartson, melynek székhelyéül Szászváros, idejeül f. hó 10-ke lőn kitűzve.

A gyülést Gleich József bányatiszt nyitá meg, mint bányakapitánysági biztos. Meg voltak hiva a kolozsvári és brassai iparkamara; mig bányáink közöl képviselve voltak: a brassai bánya- és huta részvényes társulat, a v.-hunyadi, kudsini, sebeshelyi cs. k. bánya és kohók, a hádzsacseli, zalasdi, váczai s toroczkói magán bányászatok; ellenben képviseletlen maradt: a topliczai s strimbuly-podorói cs. k. kohó, valamint a boldvai Erdővidékén.

Az értekezleten jelen volt személyzetet, e lapok mellett az iparkamarai jegyzőkönyv hozandja a mint hiszem, s igy azzal a tért nem foglalom el egyéb érdekes tárgyaktól.

Az értekezlet elnökül Manlichert, tollvivőjeül Riegert választotta, s a tárgyalás német és magyar nyelven folyamát megkezdette.

Legelőször is helyeseltetett az ausztriai vasiparosok emlékirata, azon részletes megjegyzéssel, hogy az abban közölt kimutatásokban a ruszbergi, és nadrági (zsidovári) vasipar hibásan számittatott Erdélyhez, miután azon helyek határainkon kivül esnek. A vasbányászat birodalmi akadályai fölvételét szintén helyeselve, meglőn Erdély részéről is emlitve, hogy az eddigi erdőkezelés még a kincstári uradalmak erdeiben is igen czélszerütlen, mi miatt a fa s illetőleg a szén igen drága; akadályul emlittetett továbbá az élelmi szereknek a mezőgazdaság fejletlenségéből származó bajos és bizonytalan beszerezhetése; több helyt a vasiparhoz szükségelt nép képzetlensége; a közlekedési utak akadályai; a fuvarosok azon módja, hogy keveset terhelnek, s azt is hosszu idő alatt szállitják; végre főakadályul emlittetett a vasipar-vállalatokba fektetett tőkék csekélysége, melyek kölcsönösen Erdély vasköbeni gazdagságával arányban teljességgel nincsenek.

Ezeket átalánosságban előre bocsátva, az értekezlet az erdélyi vasipar részletes kivánalmaira tért, s ohajtását négy főpontban egyesité: egyike a vámot, másika az adóztatási módot, harmadika a közlekedési eszközöket, negyedik a bányászati gyülések rendezését illeti.

A vámra nézve fölemlitette, hogy az ausztriai birodalom képes mind elégséges mennyiségü, mind pedig elégséges jóságu vasat termelni; hogy a vasipar a birodalom népessége egy részének kenyérkeresete; fontolóra vette, hogyha a belföldi vas néhol drágának tetszik, az azon táj geographiai, geologiai s kereskedelmi hátrányaiból fejlik: ezek alapján arra kérte föl az értekezlet a m. kormányt, hogy az 1859-ben revisio alá jövő vámtarifa megállitásánál a védvámra annyival is inkább tekintet legyen, mivel Ausztria mostani vasipari vámja más országokénál jóval csekélyebb, s kérte a rendes vámtarifán alóli behozhatási engedélyek megszüntetését.

Az adóra nézve előrebocsátván, hogy Erdély vasiparosai a vasbányászat adóit, az 5%-tes dézmaadót, jövedelmi adót terhelőnek nem tartják; arra kérték föl a cs. kir. bányakapitányságot, hogy egyetértve a cs. k. pénzügyi-igazgatósággal, Toroczkó azon sérelmét, miszerint ott a dézmaadó, a jövedelemadóba mint másutt szokás, be nem tudódik, orvosolni igyekezzék. Az összes bányászat érdekében pedig arra kérték, hogy a dézmaadó mostani fárasztó évnegyedes bevallását, kisértse meg évenkénti bevallhatásra módositani.

A közlekedési utakra nézve tekintetbe véve, hogy a vas súlyossága mennyire emeli a czikkek drágaságát; tekintetbe véve, hogy Ausztria vasbányászatai más birodalmak bányászataihoz képest kevésbé vehetik igénybe a vizi és vaspályáni szállitást: ez alapon az országos jó utakra kivánta az illetők figyelmét forditani. E mellett a következő bányautakat hozta javallatba:

Vajdahunyadról egyet a felső-Cserna-völgyi falukba; mást Piskitől a Strigyvize partján fel, mely Erdélyt Oláhországgal és a Bánsággal czélarányosabban kapcsolná egybe, melylyel a kadzacseli bányászat is összeköttetésbe hozatnék; Füle összeköttetését Vargyason át az udvarhely-brassói vonallal, ugy az Aranyospatak parthoszában a Csikba menő országuttal; Oláhfalu összeköttetését a Homorod-völgygyel; Toroczkó összeköttetését egyfelől Várfalvával, másfelől Gyertyánostól le Enyeddel; végre Vácza összeköttetését a Marossal.

A kül kereskedelem emelése tekintetéből jegyzőkönyvbe ment azon ohajtás, vajha a vasut-engedély Erdélyre nézve is megjöne; s vajha a m. kormány Erdély hajókázhatóvá tehető folyói, a Maros, Olt és Szamos hajókázhatóvá tételével a vasipart, és illetőleg a hazát mielőbb megörvendeztetné.

Fölmerült végre, hogy az ausztriai vasiparosok szept. 6-iki gyülése jónak látta, hogy a vasipar mostani szomoritó helyzete a lehetőségig kerültessék, egy központi comitét alkotni; s felszólitá a birodalmi vasiparosokat, hogy felhatalmazottat nevezzenek oda, s a comité költségeire a termelt vas mázsájától $^2/_{10}$ uj krajczárt megszavazzanak, s tartományi gyüléseket igyekezzenek szervezni. Az értekezlet igent szavazott, évenkénti összejöhetésért folyamodott, s az első összejövetelre 1860-ik év april végét, helyül Toroczkót tüzte ki. Ennyit az értekezlet ismertetésére, melyen az alólirott is mint Toroczkó, és a kolozsvári iparkamara küldöttje jelen lenni szerencsés volt. Egyes észrevételeink kivonata a következő számokban.

Kővári L.

*) Pedig a külföldröli behozatal folyvást nő. 1858. jan.—szept. hónapjai közt 880,000 mázsával hoztak be többet mint tavaly ez időben; vagyis 1857-ben (9 hó alatt) 911,011, tavaly (9 hó alatt) 1.797,638 mázsát.

Jelentés, a Gazdasági-egylet borászati bizottmányának szilágyi körutjáról okt. 18 – 30-án.

V.

(Folytatás.)

A korondi szőlőhegyben a méheskert padjain a báró hegyi tárlatot improvisált; a kirakat nagy része ismeretes volt előttünk, de volt az ismeretlenek közt egy különös faj swaiczi szőlő név alatt, mely teljes érettsége mellett krispán

MIKAÉLA.

Történeti beszély.

(Folytatás.)

Abban a távban, melyben ő vala, és azon sötétség miatt, melylyel az ég a látkört boritani méltóztaték, teljes lehetlen vala kiismerni az éji vándor arczvonalait.— Csupán a főtáblabiró, ki rendszerint rosz látása fölött panaszkodott, veheté ki, a többit megelőzve, hogy a kósza legény fiatal, és kemény ficzkó, és hogy kezében iszonyu hosszu kard lóg, fekete bársony hüvelyben, melyre kötője gondosan van rátekerve, kétség kivül azon egyszerü okból: hogy a müködésben, melyre használni akará, alkalmatlan ne legyen.

A Gveldreni herczeg marokra fogá kardját s eldobván köpenyét, az ellenség nyomára iramlék.

A többi követé.

De a herczeg mindenféle fegyveröltözékkel el vala látva, mellvérttel, karsinnel, nyaklóval, pánczéllal sat. Szóval egy darab se hiányzott azon mezekből, melyek pályafutó suhancz ruházatául soha fel nem használtattak. A bajor herczeg és a tanácsnok más, és amannál sokkal nehezebb, a vénség mellvértjét valának kénytelenek czipelni, melyet le nem vetkezhet az ember kedve szerint. És igy a repülő csapat jötte elég távolra tudtára eshetett annak, ki meglependő vala, s ki elég időt is nyert ötven lépésnyire illanni elölük, akkor pedig egy sürü bokorba utat veszteni, honnan többé kijöni senki se látá.

Nem fog elillanni! kiálta teljes tüdőből a Gveldreni herczeg, dühében lábával a földet tombolva, kard élével pedig a fákat faragva csapkodva.

Holláh, he! ide! hozzám! jertek mind! kopogtassuk a fákat, mint szarvasriasztásnál! hollah, hé! égő fáklyákat, kardokat, puskákat ide, s ha nem elég mind ez, és ez a sok csőcselék szolga, mind kutya pórázra füzetem őket.

Ekkor a herczeg s a főtanácsos emberei — mint jó kopók — a nyomra, a sürübe rohantak, de föl nem lelék ott, a mit kerestek.

A mint ezek a sürüből, az égi harmattól lucskosan s a tüskéktől szaggatott fülekkel kibuvtak, a Gveldreni herczeg egy embert láta teljes erejéből szaladni egy sétány végén, jobbjában meztelen karddal, baljára göngyölt köpenyével.

Iszonyut rikkanta, s ujból az illanó nyomába igazitá hajtó ebeit.

Az üldött ifjoncz nagy előnyt nyert ellenei felett s futtában soká megtartá ez előnyét; de a herczeg s tanácsos csak kaczagták erőködését, midőn láták, hogy a palota felé tart, melynek minden bejárásai zárva valának.

Ők magok is, bárha egészen elfulva e rögtönzött vadászatban, kézzel lábbal iparkodtak hajtóikhoz csatlakozni, annyira hő volt boszuvágyuk, s hegyes a sarkantyu, melylyel a kandiság oldalbordozá. De minő lőn ámulások s sarkukból kifordulások, midőn láták, hogy a menekvő csöndesen megállva, őket nyugalmasan szemléli, azután kulcsot húz ki kebeléből, erre pedig eltünik a palota belsejébe, melynek csak most kinyitott ajtaját orruk előtt becsuká.

Senkinek esze ágába se fordult meg az elillanhatásnak ez útja s módja, a mi pedig a legegyszerübb s hihetőbb vala minden más módok közt.

A palota egy kapusát kelle felkölteni, hogy a kutatást sikerrel lehessen tovább folytatni. Erre határozák hát el magokat le Dein Olivér bölcs tanácsára, ki mint látszik régóta otthonos az ilynemü hadjáratokban.

De mindezen készületekre hosszas idő s szóvita kivántatván, ez idő alatt a menekvő egyre szalada.

Ki, miután a palotának hosszu folyosóin hosszasan ide s tova bolygott, megállapodott az épületnek egy távol eső szárnyában, s tusakodni láttaték magában menekülési szükségei fölött.

Néhány percznyi tétovázás után kopogtat egy kis ajtón, mely előtt álla.

Egy női hang felele erre, s a mint az ifju nevét emlité, az ajtó megnyilt s beléptével rögtön bezárult utána.

A legválogatottabb csinnal butorzott szobában lelé magát.

A nő, ki őt bebocsátá, szolgáló volt, s távozék urnőjét a történet felől értesiteni. Időt nyere hát az ifju zavarából magához jőni, ezalatt pedig a függönyök selymén át módot a palota udvaráról megpillanthatni ide-oda lótó-futó hajhászait.

A ház asszonya csakhamar megjelent. A sietség, melylyel öltözködését végzé, nem csökkenté elragadó szépségét, s a gyöngéd felindulás, mely arczát élénkité, még nevelé természetes kellemeit.

Krisztián! — kiálta ő, az ifju keblére omolva. Te vagy-e? És ebben az órában? Szólj! mi eszközök által juthatál idáig? Minő gondatlanság! Oh de mégis minő meglepetés rám nézve!

Mikaéla, — felele Krisztián — ajkaihoz nyomva a fiatal nő kezecskéjét, — e perczben egy menekülő keres nálad menhelyet. Ne kérdezkedj most az indokokról, melyek üldözőimet ellenem fegyverezék. E titok nem kizárólag sajátom. Azért meg se mondhatnám neked; legyen elég annyit tudnod ezuttal, hogy életem függ a játékon, s csak tőled várhatom megmentésemet.

Kablem egyetlene te! — felele Mikaéla, kinek tekintete több szerelemmel sugárza, mint a mennyit a földnek minden szavai kifejezhetnének; — kedves Krisztiánom! és én kétkedhetém gyöngéd érzelmed felől?! téged vádolhatálak e közönyösséggel, árulással s mit én tudom mivel? mert eszeveszett valék gyanuskodásomban? De jól tevéd, hogy megnyugtatál nemes bizalmad által, hogy hozzám folyamodál inségedben, hogy részesévé tevél a téged fenyegető vésznek! Oh köszönöm, köszönöm neked!

Krisztián földre szegzett szemmel, a zavarnak bizonyos nemével fogadá e dicsőitést, e köszönetet, mint oly ember, ki azokat nem érdemli. Minden egyes szavak siri sáppadással boriták arczát, reszketésbe hozák tagjait. Azt mondhatta volna az ember, hogy lélekismerete titkos furdaló sugallatának enged, melyet ezen oly könynyen elámitható és könynyen megcsalható fiatal leánynak tekintete kelte föl kebelében.

Mikaéla leülésre kénytete őt. Megszabaditá köpenyétől, kardjától s kendőjével törlé le a harmatot, mely Krisztián fodor haját füröszté. Illatot gerjeszte körülte, egy gazdag arany kancsót hozata elé, néhai Károly herczeg ajándokát, melybe saját gyönyörü kezével tölte a szegény menekült felüditésére egy palaczk bort. Talpon álla előtte, mint azon léghoni leányok, kiket a lovagkor csodás regényei oly kedvkeresöleg rendelnek hősük szolgálatára, figyelmezve legkisebb jeladására, legtitkosb kivánataira, melyek mielőtt szavakba öltöztethettek volna, már kitaláltattak. Söt tisztelé azon gondos titkolódzást is, melyet oly féltékenyen rejteget fiatal kedvese, s bárha szive szakadt terhe alatt, bárha egy bizonytalan előérzet, valamely rejtett szerencsétlenséget gyanittata vele e kaland fátyola alatt, elegendő uralommal bira önmaga fölött: felfogni nem akarni azt, mit Krisztián neki felfedni nem szándékozott.

(Folytatjuk.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

szinével egy egészen külön fajt látszik képezni. A szölöben egy külön táblácskában láttuk a fehér rizlinget gazdag terméssel a tökén is, mint multkor Csombordon a karikán, de noha két egész héttel később kostoltuk itt, azt a nemes rothadás stadiumát nem érte el, sem a szölö maga sajátos zamatát nem fejtette ki annyira, mint Csombordon.

Báró Wesselényi Farkas szölömivelése szinte hatalmas léptekkel halad a reformok utján; közelebbröl csakis a kastély fölötti oldalon Balog Pál ur által sajátkezüleg mivelt házi táblát szemlélhettük meg. Itt Balog ur kedvencz fajai uva reginae, chessela musquin stb. és föleg a syracusai szölö pompáznak a páratlan szépségben. Ez utóbbinak érdekes története van. Balog ur gróf Béldi Ferenczczel s b. Wesselényi Farkassal utazván egykor, egy amerikai polgár ebédjén voltak, hol a házi nö Spanyolországból frissen érkezett szölövel is kedveskedett vendégeinek, a szölöt felségesnek találták; s Balog Pál megszedett magját visszahozván Európába három generation át folytattatott ujból ültetése által a szölönek nem állapodott meg, mig éppen az Amerikában látott alakban, s szinezetben elö nem állitotta. Ezen imigy csak uj válkétségtelenül a legdelikátabb csemege szölök közé tartozik, és a boltokban gyakran malaga szölö név alatt megjelenö malosához sokat hasonlit; kedvezö positio mellett, vagy aszalással a legfinomabb malosát lehetne belöle nálunk is eléállitni. Bátrak vagyunk ajánlani, hogy e remek szölö termelöje nevéröl Balog Pál szölöjének neveztessék, s e név alatt vétessék föl könyvünkbe, s gyüjteményünkbe.

Mind a ns báró mind Balog ur egész készséggel fölajánlották, az egylet kertjei számára, gyüjteményeikböl a szükséges vesszöket szaporitás végett.

Az öskastély alatt lévö pincze a felsö épület teremének megfelelö osztályzattal, a benne uralkodó renddel, fölszereléssel, s az okszerü pinczézet minden kellékeivel, minden kivánalmat kielégit, s egyike az ország legnagyobb s legjobb pinczéinek. És minö kincs rejlik e tágas föld alatti folyosókban? hetven évre szóló óriási dokumentumai a hadadi ház borászi iparának.

Nem vonjuk kétségbe legtávolabbról az 1788. vagy 1834-iki borok érdemét, felülállnak azok minden birálaton, de saját izlésünket véve mérlegül, az itt kostolt borok közt az 1822-en termett korondi bornak adjuk az elsöséget, melynél itéletünk szerint szinborban nemesebb italt sohasem izleltünk; azért neveztük is tündöklö arany szine után, arany bornak, melynek minden cseppje meg annyi szin aranyat ér. De osztatlan tetszésben részesült a Korondon termett rizling is, melyet általában vékonyabbnak s könnyebbnek találtuk a csombordinál. A hadadi rizlinget akkor érte a legnagyobb szerencse, mikor a tasnádi tárlaton az ország legelsö bora termelöi is azt a maga neméban tökéletes bornak itélték.

A tagositás eszméje mi nálunk még a szótárakban bujkál, s igen távol volt attól, hogy a nemzetgazdászati kérdések sorában foglaljon helyet, mikor a hadadi uradalomban az már végre volt hajtva.

Hat teljesen rendezett, s váltógazdaságilag kezelt nagyszerü tagja van a két udvarnak czélszerü gazdasági épületekkel, közbe eleven kerítésekkel, vagy fasorokkal, melyek a táblázatokat beszegik, az egésznek kedves látványt kölcsönöznek.

Mindenik udvar terjedelmes juhtenyésztést üz. Az uradalomból évenként termelt gyapju mennyiség és finomság tekintetében az erdélyi legjobb juhászatokkal a versenyt dicsöséggel kiállja.

A báró urak mindketten nagy gondot forditnak a lónemesitésre. A Farkas báró lovai, a zsibói ismert fajból valók. Ferencz báró még csak most szervezi ménesit s lótartását, de oly szakismerettel s combinatioval, a mely lovainak hirét s keletét rövid idön is képes lesz megalapitni.

A gazdazági gépek s eszközök, mint a mezögazdászati haladások hévméröi — ovatos körültekintés s biztos tapasztalások után — naponkint szaporodnak, s mind nagyobb tért foglalnak el az uradalmi gazdaságban. Cséplö gépek közöl a drági tudósitásunkban is emlitett Szij-féle és egy Vidacs-féle kézi cséplöt láttunk dolgozni. B. Wesselényi Ferencznél a többféle szerkezetü szecskavágót, kézi örlömalmot, Farkas bárónál pedig a Ganet-féle sorvetö gépet. Ezen géppel vettetett az idén a bárónak egy lábjában, soroson 32 nagy véka tiszta búza; rendes szórt vetéssel ha a föld simán és egyenlöen mivelödött, eddig 50; ha pedig göröngyösön számlott 55 vékát szoktak vetni — mihez képest világos, hogy jól mivelt földben a sorvetövel a magnak harmadát kimélhetni meg. Nagy uradalmakban pedig a hol évenkint 800—1000 vékát vetnek el, a sorvetö a leggazdaságosb gép, mely magát rövid idön kamatostól kifizeti.

Báró Wesselényi Ferencz az egyesület bizottmányát, nemes vendégszeretetének megbecsülhetlen jelei közt, egy kitünö izléssel rendezett tárlattal lepte meg. A báró mezögazdászati, borászati és kerti iparának termékei öszhangzatos szép renddel voltak a csinos teritékü asztalokon edényekben fölrakva, mig az oldalvást felállitott állványokra a falusi nép vetélkedve sietett szorgalma serény gyümölcseit kitárni. E vetélyvágy annyira ment, hogy a nök házi szöveteiket, a leányok himzö, s varró munkáikat is bemutatták. Egy a maga rendi szerint kinevezett bizottmány, a kiállitott tárgyakat birálat alá vette, s az ö exja, s a ns báró által kitüzött jutalmakat elitélvén, buzditó beszéddel osztotta ki. Egyszersmind egy 5 aranyból álló jutalom lön kitüzve azon falusi nö számára, ki a kitüzés napjától számitva egy év alatt sajátkezüleg szött és vart minél teljesebb nöi, azon helységben szokásos ruházatot tud bemutatni.

Hangos éljen kiáltásokkal s örömzajongás közt oszlott szét a fölvillanyozott sokaság, — s hagytuk el mi is kedves emlékezésektöl kisérve másnap felejthetlen szivességü gazdáinkat.

(Folytatjuk.)

Ujdonságok.

— (Uj-kölcsön.) Ausztria 60 millio forint kölcsönt kötött Londonban. A kibocsátandó (100 frtos) papir árkelete 80 ft. A Rothschild-ház már bejelentette e papirt; de már kibocsátás elött elkelt nagy része.

— Rónai Gy. rég ohajtott vendégünk megérkezett. Kedvencz szinészünk hir szerint Paul Johnban lép föl elöször, s vendégszereplése e hó végeig tart. Biztos forrás után közölhetjük, hogy nem sokára az Ellinger pár is meglátogat.

— (Egedi Mari) tehetséges dalmüvésznönknek f. hó 11-kén lesz jutalomjátéka, Dopler „Ilkája.“ A szép igyekezetü fiatal müvésznö annyira birja a köztetszést, hogy szinte felesleges közönségünk pártoló figyelmébe ajánlani. Örvendünk választásának is, hogy az egyik legkedveltebb magyar dalmüre esett.

— (Szépirástanitó) Ropperl Zsigmond ajánlja magát, hogy bármely rosz irót, vagy irni nem tudót is, hat óra alatt tökéletes szép iróvá képez. Lakása Kolozsvártt, bel-magyar-utcza, 417. sz.

** A miskolcz-debreczeni vasut-vonal nemsokára ki lesz épitve, s remélhetöleg f. é. májusban megnyilik. A vasút-társaság — mint a „M. S.“ értesit — a szükséges 120,000 mázsa sint, már fuvaroztatja Miskolczra.

= Földrengés.) Tasnádi rendes levelezönk irja: Folyó hó 19-kén reggeli $^1/_4$3-ra az Érmelléket városunkkal együtt földrengés rázta meg északnyugoti irányban, elég hangos morgás kiséretében, ez elsö mit éreztünk; pár lököd ésböl állt; az Érmellék sikjain erösebb volt sokkal mint a hegyek között; szorongásba ejte bennünket, mert elevenen él még emlékünkben a pár évtizeddel dühöngött földingás szomoru következménye.

= (Dohánytermesztés.) A mint egy M.-Vásárhelyröl vett levélböl értesülünk, Ny.-Szt-Benedeken mélt. gr. Toldalagi Mihály ez évben 400 mázsa dohányt termesztett, és azt 21 hold földben. Ekkora mennyiségben még nálunk termesztés nem történt. Hogy a dohánytermesztés mily fontos iparczikk, a fennebbi számarányból látható, s ebböl az is, hogy a termesztés lehetö megszoritása mily tetemesen csökkentené a gazdák bevételét.

V. Közlemény.

A Kolozsvártt állitandó reál-iskola költségeire aláirtak. Marosvásárhelytt (Folytatás) a 135. sz. iven 36 ft 44 kr. A 136. sz. iven 17 frt 30 kr. 137. sz. 4 ft 17 kr. 138. sz. 12 ft 11 kr. 139 sz. 3 ft 36 kr. 140. sz. 1 ft 8 kr. 141. sz. 1 frt 15 kr. 142. sz. 12 ft 50 kr. 143. sz. 8 ft 32 kr. 145. sz. 5 frt 34 kr. 146. sz. 3 frt 20 kr. 148. sz. 7 ft 59 kr. 150. sz. 10 ft 36 kr.

Tasnádon a 166. sz. iven 2 ft. 167. sz. 3 ft. 168. sz. 10 ft 42 kr. 169. sz. 11 ft 48 kr. 170. sz. 13 ft 30 kr. 171. sz. 6 ft. 172. sz. 9 frt 28 kr. 174. sz. 37 frt 42 kr. 175. sz. 1 frt 30 kr. 176. sz. 17 ft 30 kr.

Az eddig tett aláirások összesen 4195 ft 52 kr p. p.

Nemzeti szinház — Szeredán, febr. 2-kán „A rab,“ énekes szinmü Szigligetitöl, melyben Gyulai (Paplavecz) kiválólag kitüntette magát. Boérné, Folinuszné, Komáromi tapsokat arattak az elég népes közönségtöl.

Csötörtökön, febr. 3-dikán Komáromi jutalomjátékául „Szevillai borbély,“ Rossini ismert vig dalmüve. Kiváncsiak voltunk látni, hogyan néz ki az itteni dráma legkitünöbb tagja az opera szolgálatában. Komáromi Figarót szép játékkal adá, hangja nem üti ugyan a mértéket, de jól esett lelkünknek végre oly dallmüt hallani, melyben a szavalat is érthetö volt, a mi az itteni egész operaszemélyzetnek nagy hiánya szinte az egy Baráti kivételével, s esetleg ez se tud magyarul; s igy ha ennek szavallata érthetö volna is, maga a kiejtés teszi azt sokszor érthetlenné. E részben Szerdahelyi Nelli, ki most Rozina szerepét vitte, szintén kivételt szenved, ének-szavallata tiszta. Csakhogy hangja kimerült, mely miatt fölséges iskolája mellett is, elöadása egyhangu s nem képes festeni az érzést. E gyönge hanggal is az elsö áriát hatásteljesen énekelte, valamint a Márthából közbeszött Árva rózsa-dal nehéz variatioit gördülékenyen s szabatosan éneklé. Kolozsvár e kegyelt énekesnöt zajos tapssal s koszorukkal fogadta, mint szintén Komáromit, s mind kettöt számtalanszor kihivta. Bartha (Basilio) szerepében ügyesen alakitott. Bokor (Bartolo) helyén volt. Folinusz (Almaviva) kihivásban részesült. Nagy közönség.

Gabonaár. Kolozsvártt, február 3. 1859.— Bécsi méröje osztrák becsben. Tiszta búza 4 ft 10 kr. — Elegy búza 3 ft 15 kr. — Rozs 2 ft 47 kr. — Árpa 1 ft 70 kr. — Zab 1 ft 50 kr. — Törökbúza 1 ft 86 kr. — Pityóka 1 ft 40 kr. — Marhahús fontja 10 kr uj pénzben.

Udvarhelyen, a mint udvarhelyi r. l. m. hó 27-kéröl irja: tisztabuza bécsi méröje 3 ft 95 kr. Elegybúza 3 ft 25 kr. Rozs 2 ft 10 kr. Zab 1 ft 10 kr. Törökbúza 2 ft 80 kr. Burgonya 80 kr. A marhahus fontja 6$^1/_2$ kr auszt. érték.

☞ Kérjük tisztelt levelezöinket, hogy ha terhökre nem lesz, leveleik végén mindannyiszor a körükben esö piaczokoni termények s hazai tenyésztési és iparproductumok árát sat. beküldeni sziveskedjenek, hogy fennebbi rovatunk minél inkább kinöhesse magát.

Levelezés.

K.-Fejérvár, januar 26-kán. — Városunkban — mint mindenhol — nagyon folynak a bálozások; és ez nem is rosz, egy kis butfeledö mulatság soha meg nem árt. Csak nagyon ohajtandó lenne, hogy az ily mulatságok bizonyos jótékony czéllal jöjjenek atyafiságba. Például: annyi a koldus nálunk, hogy ha az ember ki megy utczára, rögtön husz is ostromolni kezdi. Vajjon nem lenne-e czélszerü, hogy ha már mi csiszolt padolaton tánczoljuk a czepperlt, azok enyhitésére tánczolnók, kik a jég hátán tánczolnak.

Aztán elemi iskolánk sincs még, mert a mely szobákban most 80—90 gyermek összezsufoltatik, rágalom lenne iskolaháznak nevezni. Pedig azt mondta egy ahoz értö ember, hogyha megakarod ismerni valamely helység jellemét, miveltségét, nézd meg miként siet áldozni iskoláira, s könynyen eligazodol. Ebböl az a tanulság, hogy jó lenne, ha nehány bált a helyi elemi iskola javára rendeznénk.

Minthogy iskoláról szólok, nem mulathatom el megemlitni a helyi r. k. felgymnasiumot is, melyben éppen most folytak le az elsö félévi próbatétek, s dicséretére legyen mondva a t. tanári karnak, ki e próbatéteket figyelemmel kisérte, örömmel tapasztalhatá a fiatalok alapos feleleteiböl, hogy itt e téren helyzetük fontosságát felfogni tudó egyének müködnek, s mi annál inkább tiszteljük tanári buzgalmukat, mert tudjuk mily silány fizetés, menynyi nélkülözés, s mekkora aggasztó szükségek közt hordozzák hivataluk terhét.

Ujonnan kinevezett kanonok ftdö F. J. volt udvarhelyi lelkész ur ma igtattatott be hivatalába. A nevendék papok vezetése fogja föbb teendöit képezni; kik tevékenységét és solid elveken nyugvó növelési nézeteit közelebbröl ismerik, szép jövöt remélnek töle.

A káptalani személyzet elöléptetésével, a helyi lelkész hivatal ftdö. H. A. urnak jutott, ki igen finom bánásmódján kivül, különösen a miveltebb osztályt azzal kötelezi le maga iránt, hogy nem lényeges formálitásokon tulemelkedni tud: igy p. o. a felvilágosult szellemü lelkész ur privát háznál is kereszteli, különösen az elökelö családok uj reményeit. Sok szépet várhatni töle még a helyi elemi iskolákra vonatkozólag is, mert mint hallható, pásztori törekvéseinek legkedvenczebb ohajtása hiveit az iskola érdekeihez minél közelebb lánczolni. — Adja Isten, érjen czélt.

Városunkban meglehetös száma volt a vadházasságnak, a romlottság és proletariatus növényiskolájának; e tekintetben a magas cs. k. Helytartóság kegyeskedett akép rendelkezni, hogy rövid idön e vad élet megszünni nem késik. Minden erkölcsbarát hálásan üdvözölte a bölcs rendeletet.

Csak nem szünik meg a babona, különösen román ajku atyánkfiainál. Történt a sárkányról hires neves B-n, hogy egy embert boszorkányság gyanujával terhelt a t. mezöváros babonásabb néposztálya. Az ember meghal, három napig tagjai nem akarnak merevülni, arczán még mindég pirosság látható. A család azon babonás hitben, hogy ha igy eltemetik, az egész szomszédság kihal, vészhäritó eszközök után lát, az eszközök következök: különféle mormogások közt a halott szája fokhagymával megtömetik, és szivén egy 9″ hosszu vasszeget vernek által. Irtózom mondani, hogy e babonás mütétet a halotton saját édes fia vitte véghez. Hol ily megcsontosult elöitéletek uralkodnak, nem tudom a mintaképül felállitott pákéi mester is mire mehetne. Csak persze itt még olyan sincs, maga a pap harangozna, ha történetesen zár alatt nem ülne.

Ismét szerencsétlenség. — Egy desperát német szinésztársaság települt itt meg, közülök a comikus megunván könnyelmü szerepeit, egy igen szomoru drámában szerepelt, azaz föbe lötte magát. Vég okát még nem tudjuk.

Lippováni.

Külföld.

Ugy tetszik, mintha a harczi hirek zajából a congressus-remények enyhébb szakába léptünk volna át. Ha a fenforgó napikérdést illetö tudósitásokat átnézzük, mindenütt conferencziákra botlunk. Ezeknek kell finom diplomatiai ujjakkal megoldani azon politikai csomót, mely már is annyira összebonyolult, hogy csupán karddal hivék annak megoldását lehetségesnek. A londoni kabinet az jelenleg, melynek e tervet tulajdonitják, s a mely ez iránt nemcsak Francziaországhoz, hanem Ausztriához is elöterjesztést tett volna. A mi magát a javaslatot illeti, miröl a multkor emlékezénk, ez amaz 1848-ki Wessenberg-féle javaslat, mely azon vészes napokban az angol kabinetnek volt téve, s a melyet ez utóbbi visszahuzottnak nem tekintvén, most ujból szinre akarna hozni. E javaslatot Francziaország pártolná, s Oroszország is szintén igérte volna támogatását. E szerint tervben volna, a lombárd-velenczei tartományokat Ausztriától elválasztani, s azoknak külön alkotmányos kormányt adni: sat.

Egy ilyen tervnek létezése sem angol sem franczia részröl nem látszik éppen lehetlennek. Ha majd a közelebbi parliamenten a whigek azon szemrehányással állanak elé, hogy az angol miniszterium Olaszhont cserben hagyta, Malmesbury lord akkor ravasz mosolylyal egy papir-levelkét fog tárczájából eléhuzni s az álmélkodó házzal tudatni, miszerint ö az olaszok részére Ausztriától már mindazt kivánta, a mit csak ezek magok is kivánhatnak, s azonközben mig az ausztriai kabinet válasza megérkeznék, a miniszter urak jó formán tájékozhatják magokat a parliament hangulata iránt, hogy további maguktartását ahoz szabhassák. Ily jegyzékváltás nem sokba kerül, s idöt és alkalmat nyujt a közvélemény irányának észlelésére; a körülmények szerint még mindig lehet megállapodni vagy tovább baladni, a mint jónak találják; elveken alapuló, szoros következetességü politika a jelen kabinetnek ugy sem volt kezdet óta erénye.

De Francziaország részéröl sem látszik ily lépés valószinütlennek. Ha valóban ezen hatalom sem törekszik többre mint a mennyit Angolország javasol, csak kivánatos lehet ránézve ezen czéljának békés utoni elérhetését megkisérteni; s azon esetben is, ha Francziaország még sokkal messzibb menö terveket tartana szeme elött, csak örülhetne azon, hogy azoknak valósithatására az elsö, s legnehezebb lépést oly könnyü s olcsó uton megtettnek láthatja. A mennyiben tehát a belga lapnak párisi tudósitása csak a fen emlitett diplomatiai lépésnek valószinüségét teszi kilátásba, adhatni annak némi hitelt. Azonban sokkal gyanusabbá válik az azon hozzátétettel, miszerint a béke fentartása mostmár csak is Ausztriától, azaz, e javaslatnak egyszerü elfogadásától függne, s hogy Ausztria erre a hatalmak egyetértö kivánatával szemközt elvégre magát elhatározná. Ha ezt nem tenné, akkor a francziák átlépnék az Alpokat, még pedig ez esetben Angol- és Oroszország beleegyezése folytán, mivel csak oly engedmények kieröszakolása forogna fen, a melyeket a két hatalom Francziaországgal egyetemben javalna. E szerint vagy békénk lenne az Angolország által javaslott feltételek alatt, vagy háborunk, de korántsem európai, ha-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nem csak oly háborunk, mely Italiára szoritkozva, Európa megegyezésével folytattatik, s a melynek czélja már előre szabatosan meg van állitva. E czélra öszpontositá Francziaország a maga seregeit Algirban, e czélra tette meg minden intézkedéseit arra nézve, hogy római őrsergeit erősithesse s az Alpok és Toulon között tetemes hadierőket vonhasson össze, ezért nem ad többé katonáinak szabadságot, ezért vásárol lovakat s rendelt meg csak most 1200 öszvért, melyek három hó alatt kiállitandók sat.

Kérdés már: mit mondhatni erre a u s z t r i a i szempontból? ugy hisszük, csak egy felelet vagyon erre s az kétségkivül e perczben mindenek ajkán lebeg. Hogy Ausztria kettejét legszebb tartományainak 800 négyszegmérföldnyi területet 5 millió lakossal ugyszólva egyetlen tollvonással feladjon, nehezen gondolható — s a szóban forgó javaslatnak már csak természetéből kiviláglik a szándék, miszerint az csak is azért volt téve, hogy Ausztriától v i s s z a v e t t e s s é k.—F r a n c z i a o r s z á g ugy látszik, mindenkép ürügyet keres háborura, s legujabban a belgrádi viszály már kialudtnak tartott szikráját is erőlködik ismét föléleszteni, hogy ezen irányban is minden esetre egy casus belli-t tarthasson készen, S a ki mit keres, azt leli meg a közmondás szerint.

Francziaország. — P á r i s, jan. 26. A dolgok helyzete csak kevéssé változott. A hevesvérüek és kalandorok háborut szomjuhoznak; a higgadtak félnek attól, annak daczára, hogy a diplomatia erősen fáradozik a béke fönntartásában. Áll ez nevezetesen az angol és porosz diplomatiáról; amaz már is irásban, emez csak szóval, Moustier franczia követnek tett nyilatkozat utján. Ennek vagy másnak tulajdonitsa-e b. Hübner a szerencsét, nem tudni, de annyi bizonyos, hogy ő tegnap estve a tuileriákban annyi figyelemben részesült, mennyit már rég nem volt szerencsés tapasztalni; a császár nyájasan beszélgetett s a császárné tánczolt vele. Ez elégséges volt arra, hogy a börzén az árfolyamok ismét fölszökjenek. Egyébiránt a börzén azon hir is el volt terjedve, hogy Ausztria a fennforgó nehézségeknek egy congressuson leendő megoldatásába beleegyezett; jól értesültek azonban ugy tudják, hogy itt csak a párisi conferentia van értve, mely a dunahajózási kérdésben még egyszer mindenesetre egybegyülendő lesz, s a börze ennélfogva itt ugy látszik, ismét szalmaszálhoz kötötte reményei horgonyát. Ki is lakol érte, s a „Presse" harczias hangulatában derekasan megleczkézi, szemére vetvén hogy fél a háborutól. A többi félhivatalos lapok ma némák; de a hirek, habár lankadtabb szárnyakkal is, mégis csak röpdesnek. Beszélnek franczia és piemonti fegyverkezésekről, egy tábornak Grenoble mellett fölállittatásáról, nápolyi és római nyugtalanitó tudósitásokról s több egyebekről, melyek elégségesek, hogy azok reménye, kik a békében hisznek, ismét elboruljon.

A jelen helyzetre nézve nagyon jellemző a következő adoma: „Egy svajczi polgár, a kivel Napoleon korábbi Svajczban lakása óta szorosabb ismeretségben volt, a császárt meglátogatá. Ezen látogatásából nazatérve midőn kérdeznék tőle, hinné-e, hogy lesz háboru, a jó ember igy felelt volna: „Midőn a tuileriákba léptem, még kételyeim voltak, de a mióta a császár engem megnyugtatni igyekezett, tökéletesen meg vagyok győződve, hogy háborunak kell lenni."

Egy Nápoleon hg mint gyarmatügy minisztertől eredt s a „Moniteur"-ben megjelent rendelet megtiltja a n é g e r - m u n k á s o k n a k Afrika keleti partjáni toborzását.

Anglia. — Az események folyamában beállott pillanati szünet még korántsem látszik jobbra fordulást jelenteni. Anglia jövőbeli magatartása felett legalább közelitőleg csak akkor itélhetni, ha a parlamenti viták neki hevülnek. Még csak felvonás közben vagyunk; az előjáték megvolt, de a tulajdonképi dráma főszemélyeinek egyike még mindig öltöző szobájában tartja magát bezárva, s teljes jelmezében nem fog február első napjai előtt föllépni, bármennyire z a j o n g j o n is a közönség. Annyi már most is bizonyosnak látszik, miszerint P a l m e r s t o n lord mindjárt a válaszfelirati viták után ostromot szándékszik megkisérteni a kabinet ellen, még pedig a külpolitika terén, mint azt őmaga s barátai máris nehány nap óta hirdetik. Az első megtámadás, s tán a második is alig ha kedvökre ütend ki; ámde ők eltökélvék a rohamokat mindaddig folytatni, mig végre czélhoz vezetnek. P a l m e r s t o n ugy látszik egy politikai Sámson szerepét akarja játszani; több sikeretlen megtámadás után a mult évben elsült volt végre is az ő megbuktatása, de azóta sámsoni haja ismét megnőtt, ő ujból erősnek s harczszomjasnak érzi magát, még egyszer meg akar a filisztéusokkal mérközni, s a parlament egybegyülése után átkarolni azon oszlopokat, miken a tory kabinet létezése nyugszik, s az egész roskatag épületet összeomlasztani, természetesen nem hogy magát is oda temesse, sőt inkább hogy mint győzedelmes a romok élén maradjon. Kérdés még: sikerülend-e az öreg urnak a merész kisérlet? Párisban lázas feszültséggel néznek eléje a parlamenti tusáknak; a londoni franczia követségtől sürgönyök érkeztek volna, a melyek Palmerston törekvéseinek sikert látszanak jósolni; az öreg ur még egyszer segélyül akarja venni mindazon szabadelvü s nemzeties irányzatokat, miknek Nagybritania maga hatalmát s politikai fontosságát köszöni, s mindezt ékesenszólása teljes hatalmával s azon behizelgő hangon, mely nemzetét egykor magával ragadta. Majd megválik, ha vajjon a nemzet egy pár hizelgő szóért megbocsátja-e az egykori premiernek sok bünét, hitszegését.

Ha a Palmerston actiái valóban oly jól állnak, mint Párisban hiszik, s Persigny legujabb londoni utazása valóban oly kivánt eredményekkel volt koszoruzva, ugy igen is lehető volna, mikép a lételök iránt aggódó toryk nehány lépésre közeledtek volna a franczia politikához, s utolsó esetben készek lennének, legalább egy részét annak m e g t e n n i, a mit Palmerston m e g i g é r h e t e t t. Mindenesetre kivánatos volna, hogy tudja meg már egyszer a világ, ki az az Anglia? a whigek ellenségeskedése alig árthat többet, mint azon ingadozó biztalan magatartás, mely az eddigi kabinetet bélyegzi.

Olaszország. — Az „A. Allg. Ztg." turini levelezője ján. 23-ról a piemonti dolgok fejlődéséről egy terjedelmes tudósitást közöl, melyet e szavakkal fejez be: „a c s a p a t o k m o z g a l m a i A l e s s a n d r i a é s a P o felé, m e l y e k n e h á n y n a p r a m e g v o l t a k á l l i t v a, ujolag m e g k e z d e t t e k. Levelező állitja azt is, hogy a szárd hadsereg fölötti főparancsnokságot a király magának tartja fen, azonban La M a r m o r a tábornok „tábori főparancsnok" czim alatt fog vezényleni. S o n a z és D u r a n d o tábornokok valószinüleg a két hadtest, F a n t i, G i a l d i n i, M o l a r d, C o c h i n a r i és J a l l e t tbkk pedig a hadosztályok feletti parancsnokságokat veendik át. A hadseregben több fontos előléptetés is történt, melyekből éppen nem az tünik ki, mintha a békenyilatkozatokra itt sokat adnának.

M o d e n a a jelen perczben kiválólag vonja magára a diplomatia figyelmét; mint a „Kreuzz."-nak irják, több okokból Olaszhonnak ezen vidékén jósolhatni oly mozgalmat, mely a körülményekhez képest összeütközésekre szolgálhat kiindulási pontul.

Jan. 20-kán jóreggel P á r m á b a n a rendőrség egy háromszinü nemzeti lobogót talált az egyetem kapuja fölé feltüzve. Mint mondják 1848. beli nemzetőrségi zászló. Az egész most csak annyiban gerjeszt figyelmet, hogy nem tudják kitalálni, mikép lehetett valaki képes, a hely nehézségeit tekintve, azt a lobogót oda feltüzni.

Egy jan. 24-iki telegramm szerint: a v a s u t a k e l a d á s a iránti alkudozások különböző irányokban szorgalmason folytattatnak. A Károly-Albert-szobor kardját, hirszerint a senatusi palotában most már harmarszor találták széttörve. Nehány nap óta tetemes számu csapatok vannak A l e s s a n d r i a s C a s a l e körül öszpontositva. Hirszerint F a n t i van kijelölve a hadsereg táborkari főnökeül.

R o m á b ó l érkezett tudósitás szerint a forlii rendőrfelügyelőre rálőttek. I m o l á b a n rendzavarások történtek helyi okok miatt, melyek azonban könnyen elhárittattak.

A nápolyi megkegyelmezett politikai foglyok deportálása csakugyan megtörtént; végre lőn az hajtva azokon is, a kik elönyösbnek tartották volna az „amnestiát" el nem fogadni s börtöneikben maradni; Poerio t is a többi ezen osztálybeli foglyokkal, daczára minden tiltakozásnak Cadixba vivék, hogy onnan Amerikába szállitsák. E rendszabály sajátképi czélja iránt még mind nincsenek tisztában; csak annyi világos, hogy azt a szónak rendes értelmében nem mondhatni a m n e s t i á n a k, s azért a népre sem képes azon benyomást tenni, a mely rendszerint fejedelmek kegyelmi tényeit kisérni szokta.

— Az „Allg. Ztg" érdekes adatokat közöl a N a p o l e o n herczeg házasságát megelőzött alkudozásokról. E szerint ezen házasságot C a v o u r gróf, mult évi plombiéresi utja alkalmával készité elő Napoleon császárral együtt; s annak föltétele abban állott, miszerint az Ausztria s Piemont közti meghasonlás esetében, Francziaország ez utóbbit teljes erejével támogatni fogná az előbbi hatalmasság ellen. Azonban már ama percztől fogva félreértés létezett Napoleon s Cavour gróf közt, mivel mig Francziaország csak azon esetben szándékozott Piemontot támogatni, ha annak alapos oka lenne az Ausztriávali háborura, a szárd miniszter i n p e t t o fenntartá maga számára, hogy ezen háborut bárminő eszközökkel előidézendi. Innen szakadatlan levelezés eredt a császár s a szárd kabinet közt, melyben az előbbi a házasságot siettetni akarta, mig az utóbbi ellenkezőleg a császárt az olasz kérdésbei gyorsabb beavatkozásra ügyekezett sürgetni. Mig ezen tétovázás tartott, a szárd kabinet a császárnak ujév napján Hübner báróhoz intézett ismeretes szavait formaszerinti hadizenetnek tekinté, s maga részéről is siettetni kezdé a házasságot. Erre a császár elhatározá, unokaöcscsét Turinba küldeni. — A tunini kabinet azon czélból, hogy a császárt véglegesen saját érdekeihez kösse, a trónbeszédben az ismeretes kihivó modorban nyilatkozott, Ausztria elleni általános fölkelés eszközlése végett. Azonban ama kedvezőtlen hatás, mit ezen beszéd nemcsak Piemont, hanem Francziaországban is tett, a császárt előbbi szándékától kissé eltérésre inditá, s ez a már utban volt Napoleon herczeghez két titkosjegyekbeni táviratot küldött. Ennek következtében a két kabinet közt némi hidegség támadt, s a házassági terv nehány napig még igen problematikus volt. Azonban a dolgok már sokkal messzébb haladtak, semhogy sokáig ezen kétértelmü helyzetben lehetett volna maradni; erre a franczia követ s Cavour gróf közt több hosszas beszélgetés történt, melyek folytán minden nehézség elhárittatott s igy végre a házasság elhatároztatott.

Törökország. — A s z e r b e k mihelyt megtudták, hogy Ausztria a nagyhatalmak beleegyezése nélkül nem fog szerb földre léphetni, önállóbb nemzetkép érezték magokat mindjárt s z k u p s t i n á j o k o n. Ez utóbbi jan. 24-én elhatározá, mikép S á n d o r a n e m z e t által tétetvén le, az exfejedelemnek a kapuhoz benyujtott lemondását nem fogadja el. A szkupstina szerint semmi szabály sem létezik az iránt, hogy a szerb fejedelmeknek Konstántinápolyban kelljen beiktattatniok, mostantól fogva a szkupstina által a trónöröklési joggal felruházott egyén, a trón-megürülés esetében, t ü s t é n t t ö r v é n y e s u t ó d. Egy a portához ily értelemben intézendő felirat tüstént elküldetik.

M i l o s hg meg sem érkezett, s a viharnak már csek közeledtére potyognak le a szerb államfa kövér almái. Vucsics is kénytelen lelépni a szinpadról, hol egykor fejedelmek réme volt. Mondják, hogy a senatus nagyobb része is lemondana. Több jel mutatkozik, hogy a szkupstinának legalább némely tagjai meg akarnák buktatni azon embereket, a kik egykor Milos és Mihály hgeket Szerbiából kiüzték. Fogja-e ezen czélokat Milos hg jóvá hagyni, meglátandjuk.

A szkupstina addig küzdött az ideiglenes kormánynyal s a senatussal, mig a szkupstinai törvényterv saját szabadelvü nézeteihez képestön megerősitve. Többi közt a sajtószabadság elve törvénynyé lön emelve.

A s z k u p s t i n a számüzöttjei, kiket multkor emlitének, született ausztriaiak, honositott s magas hivatalokra emelkedett személyek. Nikolics és Ivánovics miniszteri alállamtitkárok; Knezevics a semmitőtörvényszéknél tanácsos, és Zach őrnagy és a kat. akademia igazgatója. A belgrádi érsek, szintén született ausztriai szerb, kit Milos hg előbb titkárul hivott meg, azután pappá avattatá és végre érseki székre emelé, de ki azon idő óta egyike volt M i l o s hg leghatározottabb ellenségeinek, önkényt lemondott a fölötte összevonuló vihar előérzetében.

— M o n t e n e g r ó b a n az óhitüek ujév napján az évenkénti népgyülés megtartatott s 4000-nél több montenegrói gyült egybe. Az adó leszállitását sürgeték s kevésbe mult, hogy a szkupstinát nem utánozta a gyülés, de Danilo hg igéretek s ajándékokkal le tudta kenyerezni a gyülést. — Nehány hét előtt a civilisatio első fokára lépett a vladika, mert az ősi lopásmesterség üzését, s a török terület megsértését megtiltá. A montenegróiak még eddig megtarták a parancsot, s miután az ukáz az ausztriai területről nem szól, közelebb ráütöttek a közel Pastrovikra s főleg marhát raboltak. Szokni kell a jóra is.

Ujabbak. — H á n y h é t a v i l á g? vagy is a világ békéje? Végperczét nem tudjuk még pontosan megjósolni. Csak annyit látunk, hogy a lapok b é k é j e alig piheg már a h á b o r u elleni küzdésében, s ha tovább is igy megy, az istenadtának maholnap ki kell a szuszból fogynia. Jan. 26 án még jóformán győzte — a pihegéssel, t. i. még H ü b n e r bárót is megtánczoltatták a császári bálban s vele együtt a börze báróit is, hogy ugyancsak ugráltak belé mint Noé bakjai; de már 27 és 28-kán ugy nézett ki a szegény béke mint dérütött virág, a melyre csak nézni is szomoruság. Az „Ind." szerint ugyanis nem valósult H ü b n e r ur táncza a császárnéval, először is mert nem volt ezuttal a tuileriai bálban „h i v a t a l o s n é g y e s; másodszor pedig nem illett volna az osztrák követnek tánczolni a cs. kir. uralkodó ház gyásza miatt.

A békeremények ájultságát az sem igen képes felöntözni, a mit a belga lap párisi levelezője H ü b n e r báróról beszél; ezen ügyes diplomata az ujévi császári köszöntő óta mostanig egy pillanatra sem árulta el sem elégületlenségét, sem önbizalma elvesztését; azonban most ugy látszik levelező előtt, csökkenni kezdett politikai stoicismusa s egy magas állásu személy az ausztriai követet felette aggódónak látta volna. Annyi csakugyan vigasztaló lehet, hogy az ausztriai követ még mind ott van állomásán, lesz is talán mig a franczia császár harczias terveivel nyiltan föllépend, talán a febr. 7-ki t ö r v é n y h o z ó t e s t e t megnyitó beszédében. Azonban aligha még ekkor határozottan kilépend, mert a császárnak még előbb tudnia kell: hányadán van Angliával. Az angol kormány magatartása pedig a parliamentétől függ, mely f. hó 3-án megnyilik ugyan, de még idő

*

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kell rá, hogy a pártok tusájából Angolországnak valódi vagy valószinübb közvéleménye nyilvánulhasson.

Congressus-reményünk is ott ülhet konyult fejjel az itéletnapig. A szerb ügy s duna-hajózási kérdés befejezettnek tekinthető. Ez utóbbit illetőleg a nehézség már csak is a formát illeti. Ausztria a lényegre nézve számba vette a hatalmasságok kivánatait, s igy már csak a körül forog a vita: vajjon akarja-e a párisi conferentiát areopogul elismerni, s a történtekre nézve ott formaszerü jelentést tenni? Valószinüleg az egész ügyet közönséges diplomatiai uton fogják tisztába hozni s aztán legjobb esetben tudomás vétel végett a conferentiával közölni. A mi pedig az uj congressusról mondatik, mely nevezetesen Olaszország ügyeivel foglalkoznék, annak józan politikusok semmi hitelt nem adnak. Egy porosz lap levelezője nyugodt vérrel nem tudja csak egy perczig is feltenni, hogy Ausztria beléegyezzék, miszerint az összeütközés valódi okát, t. i. a maga, európai szerződések által biztositott állását „rendezni,“ tehát a priori kérdésbe venni engedje.

Sokan ugy vélekednek: ha igaz is, miszerint Angolország az osztrák kabinetnek azon javaslatokat, melyeknek elfogadására az 1848-ban késznek nyilatkozott vala, megujitotta: ez csak azt mutatná, hogy Derby lord törvényes okot keres, egy Francziaországra nézve kedvező semlegességre, miután előre tudja, hogy Ausztria engedni nem fog. Ily véleményben van többi közt a kölni lap egyik párisi levelezője, a ki ugy látja, hogy a béke javára még eddig egyéb eszközt fel nem találtak, egy Ausztria kisajátitására czélzó congressusnál. Levelező ugy látja továbbá, hogy a háboru lehetőségéről mindinkább meggyőződik a „Times,“ is, mely éppen 27-ről jelenti, hogy az angol kormány nagyszámu ágyukat rendelt meg, s nagy lőpor készletet szerez.

A franczia miniszterek csaknem mindnyájan a béke mellett szólnak. De nem hagyhatni észrevétlen — mond egy párisi levelező — hogy 27-dike óta kissé ismét aggódni kezdnek. A császár még nem nyilatkozott, s azért mostanig korántsem lehet bizton arra számitni, hogy a diplomatiának sikerülni fog a háboru kitörését meggátolni. A hadikészületek folyvást tartanak, s déli-francziaországi hirek kétségtelenné teszik, hogy azon vidékeken, nevezetesen a Var-departementben nagyszerü csapatközpontosulások történnek; Toulon tengerügyi hatóságai a szokottnál sokkal nagyobb készleteket halmoznak fel s egy provencei városnak tudtára lőn adva, hogy tizezer ember szállásolásáról kell gondoskodnia. Valamig mindez meg nem lesz szüntetve, leketlen hinni, hogy a Tuileriák harczias eszméikkel felhagytak volna. A „Nord“ ugyan kevéssé valószinünek tartja a háborut, de az „Indépendance“ a helyzetet olyannak látja, mely inkább sulyosbul semhogy javulna, s levelet közöl Grenoble-ből, mely szerint e város hadi városhoz hasonlit az első császárság korából. Minden nap uj katonákat hoz oda, a kik magokat nyiltan az olaszországi hadsereg katonáinak mondják.

Piemontban szintén szakadatlanul folynak a hadikészületek, és nem csak több tábornokok neveztettek ki, hanem három uj lovassági ezred is alakittatik s a lövésztestek hadlábra állittatnak. A congressus eszméje semmi rokonszenvre se talál Olaszhonban, a fegyver általi eldöntésnek elsőséget adnak a békitő lépések felett. Az olaszok átlátták, hogy köztük s az ausztriaiak közt kiegyezkedés nem lehet.

Az ausztriai készületek iránt sincsenek Párisban csalódásban; ismerik az osztrák positiók erejét Olaszhonban; egy hires tábornok, a ki Lombárdiát beutazta, azt állitá, hogy az ottani várak mindenike felér egy Szebastopollal, s maga Niel tbk is mint mondják nem tartja gyermekjátéknak azok bevételét.

Napoleon helyzetére különös fényt vet egy frankfurti lapnak levelezése. E szerint a tuileriák jelen olasz politikája csaknem kizárólag a mult évi jan. 14 diki merényletből veszi eredetét. Az ötödik volt az, mely a carbonarik olasz titkosszövetségéből kikerült, a melynek ifjukorában maga Napoleon is tagja volt. E megrázó pillanat óta határozá el magában Napoleon, hogy tegyen valamit Olaszországért. A forradalmi párt számit reá s ő ezen végvető reménynél fogva határozatlan ideig biztositva van gyilkaik ellen. De éppen ezáltal III. Napoleon nyilván ferde állásba jutott. Vagy teljesiti a felébresztett reményeket — s akkor kikerülhetlen egy európai háboru; vagy pedig a forradalmi párt, élén a turini kabinettel, magát elámitottnak tartja — s akkor kezdődik ismét azon merények sora, a melyeknek éppen meggátlását czélozta a tuileriák politikája. Ez azon helyzet, melyet az események s részint Napoleon saját czélzata is előidéztek. Ily helyzetben immár a béke fenntartása nehezebb feladattá vált mind bármikor 1815 óta.

Belgrádból jan. 31-kén távirják: „A szkupstina minden senatort s minisztert letett hivatalából s fenntartja magának a jogot, hogy más népveszélyes egyéneket is letehessen.“ A rácz ürmös ugyan dolgozik.

Bécsi börze.	Febr. 4.	Febr. 3.
Nemzeti kölcsön 100 pftért	80.20.	80.25.
Metalliques 5 perc. „	78.25.	78.30.
Urbéri papir, magyar. „	79. —	79.50.
„ „ erdélyi „	77.25.	77.50.
Tiszai vasut „	—	—
Cs. k. t. sulyu arany darabja	4.90.	4.92.
Korona „ „ „	14.20.	14.21.

Felelős a szerkesztésért BERDE ARON.

Urbérkárpótlási töke-utalványozás.

A m.-vásárhelyi cs. kir. megyei törv. utján gr. Haller Therézia özv. b. Apor Györgynének mezőmadarasi, székely uralyi, bir. u 4555 frt 29 kr kárp. töke, 1061 frt 43 kr kam. hátralék, báró Apor Lázárnak szásznádosi, heturi, csikmártoni, gógányi, kundi, kisszőlősi b. u. 15221 ft 11 kr k. töke, 3079 ft 46¼ kr kam. hátralék, — dto pannadi, spini, szépmezői, b u. 2770 ft 4²/₄ kr k. töke, 882 ft 22¾ kr kam. hátralék utalv. A köv. bead. f. év febr. 28-ig. Tárgyalási nap april 28-ka d. e. 9 órakor.

A k.-fejérvári cs. kir. megyei törv. utján b. Orbán Jánosnak csáklyai b. u 632 ft 10¾ kr u. k. töke, 142 ft 40¾ kr kam. hátr., — Kovácsné született Incze Ágnesnek disdi b. u. 153 ft 51¼ kr u. k. töke, 34 ft 37 kr kam. hátr.,— Halmágyi Sándornak forrói b. u 847 ft 30 kr k. töke. 185 ft 48¾ kr kam hátr., — Brinyi Anna özv. Szentmártoni Györgynének m.-szentimrei birt. u. 78 ft 18¾ kr k. töke, 29 ft 51¾ kr kam. hátralék, — Nagyné született Kölentei Borbárának m.-bagói birt. u. 667 ft 37²/₄ kr k. töke, 350 ft 30 kr kam. hátr., — Balázs Gyulának diódi, csáklyai b. u. 2008 ft 22¾ kr k. töke, 486 ft 23¾ kam. hátralék, — Ferenczi Beniám csongvai bir. n. 574 ft 30²/₄ kr k töke, 129 ft 16 kr kam. hrtr., — Schilling Jánosnak felgyógyi, havasgyógyi b. u. 2933 ft 24¼ kr k. töke, 1063 ft 17 kr kam. kátr.,— Sebessi Sámuel magyar-cseszvei b. u. 248 ft 13¼ kr k. töke, 62 ft 38¾ kr kam. hátr, — Vajda Miklós özvegyének csáklyai bir. u. 489 ft 15¼ kr urb. k. töke, 110 ft 5 kr kam. hátr., — báró Bánfi Katának akniari, sugági bir. u. 14891 ft 4¼ kr u k. töke, 3330 ft 16 kr kam. hátralék, b. Bánfi Dániel és jánosnak karácsonfalvi, sz.-besenyői, ohabai, demeterpataki, beczei b. után 90804 ft 6¼ kr urbéri kárpótlási töke s 21078 fl 9 kr kamat hátralék utalv. A köv. bead. f. év márcz. 4-ig. Tágy. nap f. év máj 17-ke d. e 9 órakor.

A dézsi cs. kir. megyei törv. utján b. Bánfi Albert a.-körtvélyesi, a.-hagymási, oláh bogátai, oláh fodorházai b. u. 10965 ft 18 kr u. k. töke, 2324 ft 14¼ kr kam. hátralék — nagymezői, semesnyei, sajgói b. u. 5245 ft 9²/₄ kr u. kárp. töke 1615 ft 12¼ kr kam. hátr., — Borbély Lászlának sajgói, girolti b. u. 835 ft 56¼ kr u. k. töke, 438 frt 52 kr kam. hátr., — Váradi Mihálynak girolti bir. u. 317 ft 44¾ kr u. kárp töke, 166 tt 48¾ kr kam hátr., — Betegh Kelemennek fel-őri, ispánmezői, felső egresi, pontinyászai, alsó-hoszvai b. u. 23203 ft 37 kr u. k. töke, 5339 ft 54¾ kr kam. hátr.,— Alsó Klára özv. Mezei Pálnénak, Alsó Sándor és Karolinának kudui b u. 2476 ft 7²/₄ kr u. k. töke, 587 ft 13¾ kr kam. hátr., — Alsó Klára özv. Mezei Pálnénak árpástói, oszvályi b. u. 5024 ft 49¾ kr u. k. töke, 1205 ft 46 kr kam. hátr., — Tarsoly Eszter Pápai Lajosnénak domokosi b. után 2 62 ft 30 kr u. k töke, — Buttyán Vaszilikának hovrillai, koszlai birt. u. 812 ft 15²/₄ kr urb k. töke, 182 ft 46 kr kam. hátr., utalványoztatik. A követelések beadandók f. év márcz. 20-ig. Tárgyalási nap f. év máj. 20-ka d. e. 9 órakor.

HIVATALOS HIRDETÉS.

(616) (1—3)

777 polg. sz. 1859.

Hirdetmény.

A kolozsvári csász. k. kerületi törvényszék ezennel közhirré teszi, hogy a néhai gr. Bánfi József örökösei folyamodványa következtében, a véghagyományozott massához tartozó lovak s egyéb barmok nyilvános eladása megengedtetett s az árverés megkezdése határidejeül 1859. február 17-ke, s helyül Kolozsvár tüzetett ki. A vásárolni kivánók azon hozzáadassal hivatnak meg, hogy az árverési föltételeket a helybeli törvényszéki lajstromzó hivatalnál az árverezésre kitüzött nap előtt megtekinthetik.

Oechsner.

A kolozsvári cs. k. kerületi törvényszék tanácsától ján. 27. 1859.

Reitl.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(559) (12—24)

STÁJER FŰNEDV,

mellbetegeknek.

Grácz és Bécs városok legügyesebb orvosai meggyőződése s igazolásaik szerint ezen mellnedv a jelenben meglepőleg tüntette ki jótékony hatását különösen a köhögés, nátha, hurut, torok- és mell-fájásban, ugy hogy sokaknak szükségül vált és azoknak tulajdon nyilatkozataik szerint csupán ezen szernek köszönhetik nyugalmasb éjeleiket s betegségök javulását.

Nagyon ajánlható ezen nedv utazóknak. Kellemes ize miatt nemcsak gyermekeknek hasznos, hanem korosabbaknak, kivált tüdőbetegeknek enyhülést szerez, s főleg rekedtség ellen ajánlható.

Meglettkoruak vehetnek szükség szerint, evés előtt s után rövid időközökkel, naponként 4 vagy 5 evőkalánnal; ugyan annyiszor adathatik gyermekeknek, koruk szerint.

Purgleitner József,
gyógyszerész s készitője a stájer-fünedvnek Gráczban.

Raktárom van Kolozsvártt KOZÁK EDUÁRD „Katonához“ czimzett füszerkereskedésében.

Legujabb cs. kir. szab. készitményei a diszgyógyszerészetnek a pipereasztal számára.

(142)

NÖVÉNYI

SZÁL-HAJKENŐCS.

Ezen a vegyészet kir. tanárának Berlinben Dr. Lindes-nek felhatalmazása mellett a legczélszerübb mű vegytani eljárás szerint nagy gonddal tisztán növényi vegyrészekből összeállitott szál-hajkenőcs igen jótékonyan hat a hajnövésére, miután ązt hajlékonyságában fenntartja s nem hagyja kiszáradni; e mellett a hajnak szép természetes fényt s nagyobb ruganyosságot kölcsönös, mig másfelől egyszersmind a hajválasztéknak a maga alakjábani fenntartására is különösen alkalmas.

A csász. kir. szabadalmazott növényi szál-hajkenőcs csak eredeti darabokban árultatik, melyeknek hivatalosan letett jegyei zöld és aranybronzban vannak elkészitve.

Ára egy eredeti darabnak: 30 pkr.

(12—12)

BALZSAMOS

OLAJ-SZAPPAN.

Ezen a legujabb vegyészeti tapasztalatok szerint készitett balzsamos olaj szappan nem csak tisztitó hanem egyszersmind a puhaságot és frisseséget is előmozditó tulajdonságai által megfelel mindazon kellékeknek, melyek egy tökéletesen jó toilette- és egésségi szappantól megkivántatnak, s ezért mint gyenge s egyuttal hathatos napi mozsdószer még a leggyengédebb és legérzékenyebb nők s gyermekek bőrére nézve is bizton ajánlható.

A csász. kir. szabadalmazott balzsamos olaj-szappan csak fekete betükkel nyomatott fehér paketácskában árultatik, melynek előrészén e szavakat „Gesetzlich deponirt“ tartalmazó vörösnyomásu bélyeg van.

Ára egy eredeti paketácskának: 20 pkr.

A fentebbi szépészeti szerek beltartalma fölöslegessé tesz minden további magasztalást — egy kis kisérlet elegedendő arra nézve, ogy ezen közhasznu szereknek czélszerüsége- és jelességéről mindenki meggyőződhessék — s azok valódi minőségben egyedül csak:

Kolozsvártt Wolff J. gyógyszerésznél, valamint: Abrudbányán: Ferenczy Mihály; Beszterczén: Kelpt Frigyes és Dietrich-Fleischer; Déván: Büchler L. Erzsébetvároson: Smidt Andr. Szebenben: Zöhrer F. Brassóban: Stenner Fr. és Hoffmán; Marosvásárhelytt: Fogarasy Demeter; Szászsebesen: Weissörtel F. Kőhalom: Melas F. Ed Segesváron: Misselbacher B. F.; Székely-Udvarhely: Kaunc A. F.; Tordán: Welics György és Wolff G. gyógyszertárában.

(615) (1—2)

Haszonbérbe adandó jószágok.

Hunyad-vármegyében Hátszeg-vidékén Öralja Boldogfalva, Nalácz, Vád, Kernyesd, Malomviz és Borbátviz ugynevezett KENDEFI FARKAS-féle birtok együtt, vagy külön, magán árverés utján, haszonbérbe fognak adatni Hátszegvárosában, márczius 25-kén 1859-ben, több egymás után következő évekre, minden belsőivel és külsőivel, regalékkal, lisztelő és fürész malmaival, és havas jövedelmeivel. Bővebb fölvilágositást ad Kolozsvártt, Szentiványi Ferencz ügyvéd ur, és Szurdokon (utolsó posta Zilah) Gámán Ferencz gazdatiszt.

(613) (2—4)

Eladó jószág.

M.-Vásárhelytől 2½ órára az országoson ismeretes jobb határok egyikén, oly helyen hol a tagositás már elkezdődött, van egy 1400 jugerum területü jó kaszálokból, szántókból álló örök áron eladó jószág. Vannak továbbá minden gazdai épületek, fogadó-jog, malomhely; a vevő e helységnek ⅓ birtokosa leend e vásár által; bővebben tudakozódhatni M.-Csáváson fölhatalmazott Benkő Károly urnál.

(514) (1—6)

Éppen most jelent meg Stein Jánosnál Kolozsvártt, s általa minden könyvárusnál kapható:

Köznép előtt tartatott EGYHÁZI SZENT BESZÉDEK

PÉTERFI SÁNDOR
székely-kereszturi lelkész által.

II. füzet május első vasárnapjától szeptember első vasárnapig, ára füzve 1 ft 20. A két füzet együtt 2 ft 8 kr osztrák érték. — (Az első füzet január első napjától, május első vasárnapjáig tartott beszédeket tartalmaz; ára külön 88 kr.)

(610) (5—8)

PALACZKFÉRGEK ELLEN

csalhatatlan szer találtatik GÁL SIMON kereskedésében. Kolozsvártt, b. középutcza 458 sz. a.

Ára egy üvegecskének 16 pkr. 28 uj.

(598) (7—12)

Az első erdélyi STEARIN gyertya gyár ár-hirdetménye.

Jelenleg következőleg áruljuk készitményeinket:

	Osztrák becsben ft. kr.
100 font asztali gyertya 32 latos . .	70 —
100 font asztali gyertya 28²/₄ latos .	63 25
44 rud = 1 mázsa / 56 rud = 1 mázsa } Elain sode szapan .	22 —

Rögtöni szolgálat és lehető jutalmas pakolás biztosittatik.

Nagyszeben, dec 21-kén 1858.

(560) (16—24)

Mell-növény szeletkék.

Koller F. J. gyógyszerész által Pozsonyban.

Kolozsvártt kapható Wolff J. gyógyszertárában.

Egy skatulya ára 20 kr. p. p.

Nyomatott az ev. ref. fötanoda Nyomdájában.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.